

Rešerše – legislativní změny srpen 2025

Tento právní newsletter připravila pro vzdělávací centrum TSM, spol. s r. o., **advokátní kancelář Valíček & Valíčková** – renomovaný tým 30 odborníků se specializací na komplexní právní servis pro společnosti. Cílem tohoto pravidelného přehledu je přinášet účastníkům kurzů TSM aktuální a srozumitelně zpracované informace z oblasti legislativy, které jim pomohou lépe se orientovat v právním prostředí a udržet si profesní náskok.

Obsah

Občanské právo	2
III. ÚS 189/25 – Ústavní soud potvrdil nemožnost osvobození se od daně z příjmu při zřízení smluvní služebnosti za jakýchkoli okolností	2
Úprava řízení ve sporech souvisejících se skončením nájmu bytu nebo domu vstoupila v platnost	3
Rodinné právo	4
Novela zákona zavádí ochránce práv dětí	4
Zákon o podpoře bydlení by mohl cílit na širší skupinu ohrožených obyvatel	5
Trestní právo	6
Snazší přístup policie k rejstříkům a pravidla pro biometrickou identifikaci cestujících	6
III. ÚS 3228/24 – nemožnost vlivu podmínek neuvedených v zákoně na umožnění bezplatné právní obhajoby	6
Pracovní právo	8
Nové vládní nařízení má umožnit zprostředkování cizinců bez maturity jen ustáleným agenturám práce, které povolení ke zprostředkování získaly opakovaně	8
rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 7. 2025, sp. zn. 21 Cdo 1850/2024, Neplatnost právního úkonu, Výpověď z pracovního poměru, Překážky v práci, Poučovací povinnost soudu	8
Obchodní právo	10
Novela má zamezit klamání zákazníků o dopadech výrobků na životní prostředí	10
Nejvyšší soud ve svém novém rozhodnutí sp. zn. 27 Cdo 3391/2023 navázal na své dřívější závěry (sp. zn. 27 Cdo 3549/2020) ohledně vymezování předmětu podnikání ve společenských smlouvách a stanovách.	10
Mezinárodní právo	12
Věc C-600/23 – CAS nemusí mít v arbitrážních předpisech poslední slovo, rozhodl SDEU	13
SDEU k mezinárodní ochraně a označení třetí země za „bezpečnou zemi původu“	14
Další předpisy	15

Novela vyhlášky o generátoru přidělování rozšiřuje náhodný systém na restructuralizační věci (244/2025 Sb.).....	15
Ústavní soud k právu na rovný přístup k veřejným funkcím	17

Občanské právo

Práva na ochranu pověsti právnických osob – Nejvyšší soud připustil přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu (31 Cdo 1145/2025)

Nejvyšší soud zásadně přehodnotil dosavadní výklad k ochraně pověsti právnických osob. S odkazem na nálezy Ústavního soudu Pl. ÚS 26/24 a IV. ÚS 2672/23 překonal závěr R 66/2022 a uzavřel, že právnická osoba se při neoprávněném zásahu do své pověsti může domáhat nejen zdržení a odstranění zásahu podle § 135 o. z., ale také odčinění nemajetkové újmy formou přiměřeného zadostiučinění podle § 2894 odst. 2 o. z. Tímto výrokem se dovršuje ústavně konformní ochrana dobré pověsti právnických osob podle čl. 10 odst. 1 Listiny.

Soud zároveň vyložil, že ochrana pověsti právnických osob se má posuzovat analogicky k ochraně proti nekalé soutěži. Je nutné rozlišovat mezi nároky vyplývajícími už ze samotného ohrožení či porušení absolutního práva na pověst podle § 135 odst. 1 o. z. a samostatným nárokem na přiměřené zadostiučinění. U zadostiučinění musí poškozená právnická osoba tvrdit a prokázat skutečný vznik nemajetkové újmy v příčinné souvislosti se zaviněným protiprávním jednáním škůdce. Samotné konstatování zásahu do pověsti pro vznik tohoto nároku nestačí.

Rozhodnutí navazuje na ústavněprávní požadavek efektivní ochrany pověsti právnických osob. Ústavní soud označil dosavadní absenci peněžitého zadostiučinění za mezeru v zákoně a vyžádal si její překlenutí analogií. Nejvyšší soud tuto linii převzal a výslovně uvedl, že závěry R 66/2022 se již neuplatní. Pro praxi to znamená, že vedle tradičních omluv a stažení závadných tvrzení připadá v úvahu i finanční satisfakce, pokud se prokáže skutečná nemajetková újma a splní se podmínky odpovědnosti.

Dopady do praxe jsou dvojí. Pro poškozené firmy a instituce se otevírá širší spektrum uplatnitelných nároků, které je však potřeba podložit důkazy o dopadech na pověst a vztahy, například na obchodní partnery a členy profesní komunity. Pro média a další aktéry veřejné debaty platí, že poctivá kritika ve veřejném zájmu je nadále chráněna a hranicí je pravdivost skutkových tvrzení a přiměřenost hodnotících soudů. Soudy budou při kolizi práv stabilně vážit svobodu projevu a ochranu pověsti a posuzovat i případné znaky zneužití řízení.

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 1145/2025 ze dne 18. 6. 2025. Odkaz: www.nsoud.cz.

III. ÚS 189/25 – Ústavní soud potvrdil nemožnost osvobození se od daně z příjmu při zřízení smluvní služebnosti za jakýchkoli okolností

Ústavní soud ČR zamítl ústavní stížnost stěžovatele, který se domáhal zrušení rozhodnutí správních soudů a daňových orgánů, které vyměřily daň z příjmů ve výši 1 100 160 Kč z úplaty 7 500 000 Kč

za smluvní zřízení služebnosti podle energetického zákona v roce 2019. Stěžovatel tvrdil, že příjem měl být osvobozen od daně podle § 4 odst. 1 písm. zd) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, protože služebnost byla zřízena pod hrozbou vyvlastnění, což považoval za nucené omezení vlastnického práva. Správní soudy i daňové orgány však uznaly, že smluvní zřízení služebnosti nespadá pod osvobození, neboť zákon osvobozuje pouze náhrady za služebnosti vzniklé ze zákona nebo rozhodnutím státního orgánu. Ústavní soud potvrdil, že tento výklad je v souladu s čl. 11 odst. 1, 4 a 5 Listiny základních práv a svobod.

Ústavní soud zdůraznil, že česká právní úprava jednoznačně odlišuje smluvní zřízení služebnosti, které je zdanitelným příjmem, od náhrad za služebnosti vzniklé ze zákona nebo vyvlastněním, které jsou od daně osvobozeny. Stěžovatel dobrovolně uzavřel smlouvu, přestože mohl čekat na vyvlastňovací řízení, a tedy si zvolil smluvní cestu, která podléhá zdanění. Soud odmítl argument, že hrozba vyvlastnění činí smlouvu nedobrovolnou, a konstatoval, že zákonodárce má pravomoc stanovit daňové povinnosti, aniž by tím porušil ústavní principy. Na rozdíl od německé právní úpravy, která uznává daňové úlevy i pro „vynucené“ smluvní transakce, český zákon takové výjimky nezná, a Ústavní soud nemůže tuto vůli zákonodárce měnit, aniž by porušil princip dělby moci.

Nález potvrzuje, že rozhodnutí správních soudů bylo řádně odůvodněno a nebylo svévolné, čímž nebyla porušena ústavní práva stěžovatele. Ústavní soud zdůraznil zdrženlivost při přezkumu daňových zákonů, neboť stanovení daní je primárně v kompetenci zákonodárce. Stěžovatel měl při vyjednávání o úplatě zohlednit daňovou povinnost, což je v souladu se smluvní volností. Tímto rozhodnutím byla potvrzena zákonnost výkladu, že smluvní úplata za služebnost není osvobozena od daně, a to i za situace, kdy vyvlastnění hrozilo.

Dostupný článek zde: [Daň z příjmů | epravo.cz](#)

Dostupný nález zde: [III. ÚS 189/25 #1 Neosvobození příjmu ze smluvního zřízení služebnosti od daně z příjmů](#)

Úprava řízení ve sporech souvisejících se skončením nájmu bytu nebo domu vstoupila v platnost

(MIŠŮR, Peter. Úprava řízení ve sporech souvisejících se skončením nájmu bytu nebo domu vstoupila v platnost. Ius Focus, 18. 8. 2025)

Dne 16. června 2025 vstoupila v platnost nová právní úprava podpory bydlení, zavedená zákonem č. 175/2025 Sb. a souvisejícím změnovým zákonem č. 176/2025 Sb., přičemž klíčové změny v procesním právu, účinné od 1. ledna 2026, novelizují občanský soudní řád a mají za cíl zrychlit a zefektivnit řízení ve sporech o skončení nájmu bytu nebo domu.

Novela zavádí několik významných změn pro spory týkající se vyklizení, přezkumu oprávněnosti výpovědi a dalších sporů o užívací právo k bytu či domu.

- **Zrychlení řízení:** Soudy mají nově povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé zpravidla do 6 měsíců od zahájení řízení. Pokud tuto lhůtu nedodrží, musí v odůvodnění rozsudku specifikovat důvody prodloužení. Každý účastník může navíc žádat o odročení jednání pouze jednou.

- **Fikce doručovací adresy:** Za adresu pro doručování nájemci (ať už v pozici žalobce, nebo žalovaného) se nyní považuje adresa bytu nebo domu, kterého se spor týká.
- **Nový institut rozkazu k vyklizení:** Nový § 175a o.s.ř. umožňuje soudu vydat i bez výslovného návrhu žalobce rozkaz k vyklizení. Tento zkrácený postup lze aplikovat, pokud žalobce uplatňuje právo na vyklizení proti nájemci, který nemovitost užívá i po zániku nájmu, a toto právo jednoznačně vyplývá z předložených písemných důkazů.

Soud může rozkaz k vyklizení vydat bez slyšení žalovaného. Žalovanému je v rozkazu uloženo, aby do 15 dnů nemovitost vyklidil a uhradil náklady řízení, nebo aby v téže lhůtě podal odpor. Existují však dvě klíčové podmínky, za kterých rozkaz vydat nelze:

1. Žalobce k žalobě nepřipojil doklad o tom, že žalovaného nejméně 14 dnů před podáním žaloby písemně vyzval k vyklizení.
2. Již probíhá jiné soudní řízení o přezkumu oprávněnosti výpovědi nebo o jiném užívacím právu žalovaného k dané nemovitosti.

Spolu s rozkazem soud doručí žalovanému také usnesení s výzvou k podání vyjádření ve lhůtě 30 dnů.

Dostupné na: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgvpwszs7gi3tg&refSource=search&ols=&searchScope=all&searchType=normal>

Rodinné právo

Novela zákona zavádí ochránce práv dětí

V České republice nově působí dětský ombudsman – nový ochránce práv osob mladších 18 let, jehož vznik přináší novela zákona č. 349/1999 Sb. Dosud byla ochrana práv dětí pouze dílčí součástí agendy veřejného ochránce práv, nyní však vzniká samostatná instituce, která se této oblasti bude věnovat v plném rozsahu. Dětský ombudsman bude působit v rámci Kanceláře veřejného ochránce práv v Brně a jeho úkolem bude zejména naslouchat dětem, zprostředkovávat jejich názory institucím, sledovat a prosazovat jejich práva podle Úmluvy o právech dítěte a dalších mezinárodních dokumentů, prověřovat postup úřadů a institucí ovlivňujících život dětí a navrhnout systémová zlepšení včetně legislativních změn.

Významnou částí jeho činnosti bude šetření podnětů, a to jak z vlastní iniciativy, tak na základě stížností dětí, jejich blízkých či odborné veřejnosti. Prověřovat může například činnost orgánů sociálně-právní ochrany dětí, škol a školských zařízení, úřadů práce, zařízení ústavní péče či orgánů správy sociálního zabezpečení. Důraz bude klást i na dodržování práv dětí se zdravotním postižením.

Funkci dětského ombudsmana může vykonávat osoba starší 35 let s magisterským právnickým vzděláním, alespoň pětiletou praxí v ochraně práv dětí a odpovídajícími morálními vlastnostmi. Oba ombudsmani – dětský i veřejný – budou voleni Poslaneckou sněmovnou na šest let, maximálně na dvě po sobě jdoucí období. Kandidáty bude nově kromě prezidenta a Senátu navrhnout i orgán složený z představitelů vysokých škol, přičemž před volbou je posoudí

hodnotící komise složená z odborníků a zástupců občanské společnosti, do které se v případě dětského ombudsmana zapojí i děti starší 15 let.

Zapojení dětí do činnosti ombudsmana se nebude omezovat pouze na hodnotící komisi – dětský ochránce práv si zřídí poradní orgán složený z mladých lidí ve věku 12 až 18 let, aby měl přímou zpětnou vazbu a lépe porozuměl tomu, co děti trápí.

Na dětského ombudsmana se bude moci obrátit kdokoli – dítě samotné, rodič, pedagog, zdravotník, sociální pracovník či jiná osoba, která zaznamená porušení práv dítěte. Podání bude možné učinit online, e-mailem, telefonicky, datovou schránkou, poštou či osobně.

Dostupné z <https://www.epravo.cz/top/clanky/deti-jiz-maji-sveho-zastance-novela-zavedla-urad-detskeho-ochrance-prav-119889.html>

Zákon o podpoře bydlení by mohl cílit na širší skupinu ohrožených obyvatel

Vláda projednává úpravu zákona o podpoře bydlení, která by rozšířila okruh lidí oprávněných čerpat podporu. V současnosti mají na pomoc nárok domácnosti s příjmem do 1,43násobku životního minima, nově by se hranice měla zvýšit na 1,6násobek. Podle důvodové zprávy současné nastavení vyřazuje velkou část osob v bytové nouzi, včetně pracujících rodin, seniorů či lidí se zdravotním postižením.

Cílem změny je zpřístupnit podporu i lidem, kteří sice pracují, ale žijí v nevyhovujících podmínkách – například samoživitelkám na ubytovnách, seniorům s důchodem nad 10 000 Kč nebo lidem s invalidním důchodem. Odhaduje se, že okruh oprávněných domácností by se zvýšil zhruba o 6000, na celkem 48 000. Rozpočtové dopady by měly být jen mírné, protože výše příspěvků se nemění a bude záležet na počtu bytů, které do systému vloží obce a soukromí vlastníci.

Zákon o podpoře bydlení zavádí i síť kontaktních míst pro prevenci ztráty bydlení, finanční příspěvky obcím a systém tzv. „bydlení s ručením“ jako garanci pro majitele bytů. Zvýšení limitu má posílit jeho funkčnost – současná hranice podle odborníků vyřazuje až třetinu lidí v bytové nouzi.

Kvůli blížícím se říjnovým volbám je ale téměř jisté, že se návrh nestihne včas projednat v Poslanecké sněmovně. Reálně se tak k němu poslanci mohou vrátit až v září.

Nejlepší zájem dítěte při rozhodování o úpravě styku s nezletilým Nález ÚS z 15. 5. 2025, sp. zn. II. ÚS 603/25

(HUSSEINI, Faisal. Výběr rozhodnutí Ústavního soudu. Soudní rozhledy, 2025, č. 7-8, s. 236.)

Obecné soudy jsou povinny posuzovat problematiku svěření nezletilých do péče rodičů především s přihlédnutím k jejich nejlepšímu zájmu ve smyslu čl. 3 odst. 1 ÚPrDt. Při hledání nejlepšího zájmu nezletilých musí vzít soudy s přibývajícím věkem dítěte a s jeho narůstající rozumovou a emocionální vyspělostí v úvahu i jeho přání, neboť názor dítěte zejména ve věku deseti let a vyšším musí být vnímán jako zásadní vodítko při hledání jeho nejlepšího zájmu. Soudy však nemohou vycházet izolovaně pouze z jeho názoru, ale musí souhrnně vzít v úvahu všechny pro posouzení věci významné okolnosti, mimo jiné rozumovou a emocionální vyspělost i věk dítěte.

Při rozhodování o úpravě poměrů k nezletilým dětem musí soudy vycházet z individuálního rozměru každého jednotlivého případu. Rodinné vztahy jsou totiž primárně založeny na jiných než právních normativních systémech, a proto právo, byť má a musí do těchto vztahů vstupovat, musí být interpretováno a aplikováno nikoli mechanicky, formalisticky, ale citlivě, s výlučným ohledem na jeho účel.

Dostupné na: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.muni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nrptembsgvpvg4s7g5ptqx3tl4zdgmy&tocid=nrptembsgvpvg4s7g5ptqx3tl4zdgmy>

Trestní právo

Snazší přístup policie k rejstříkům a pravidla pro biometrickou identifikaci cestujících

Od 1. srpna 2025 mají policisté jednodušší přístup do rejstříku trestů a evidence přestupků vedených ministerstvem spravedlnosti, a to ve stejném režimu jako vojenská policie a celní správa, přičemž novela současně stanoví limity využití dat výhradně k plnění konkrétního úkolu; dále zavádí pravidla pro přeshraniční výměnu informací mezi policejními složkami EU a upravuje provoz systému biometrické identifikace cestujících na mezinárodních letištích pomocí AI, včetně možnosti dálkového snímání a porovnávání údajů s referenční databází – u neidentifikovaných osob musí být biometrická data do 90 dnů smazána.

Dostupné na: <https://www.pravniprostor.cz/aktuality/policie-ma-ode-dneska-snadnejsi-pristup-do-rejstliku-trestu-evidence-prestupku>

III. ÚS 3228/24 – nemožnost vlivu podmínek neuvedených v zákoně na umožnění bezplatné právní obhajoby

Ústavní soud ČR rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele, který žádal o bezplatnou obhajobu nebo obhajobu za sníženou odměnu v trestním řízení, s odvoláním na svou dlouhodobě neřešitelnou finanční situaci (čistá mzda méně než 20 000 Kč měsíčně, vyživovací povinnost 3 000 Kč, náklady na bydlení 4 000 Kč a dluhy přes 45 milionů Kč, částečně v exekuci). Krajský soud v Praze a Vrchní soud v Praze žádost zamítly s tím, že stěžovatel je zaměstnán a může náklady obhajoby hradit, případně se dohodnout s věřiteli na jejich splacení. Ústavní soud ale shledal, že tato rozhodnutí porušila stěžovatelovo právo na bezplatnou pomoc obhájce podle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a obě usnesení zrušil.

Ústavní soud zdůraznil, že soudy nemohou při posuzování nároku na bezplatnou obhajobu vyžadovat podmínky, které nejsou stanoveny zákonem, například absence zavinění nemajetnosti obviněným. Krajský soud chybně požadoval „kvalifikovanou nemajetnost“, jako např. úpadek, přerušení studia, nebo jiné skutečnosti, které by zjevně znemožnily úhradu dluhů dlužníkem v průběhu jeho výkonného života a nezohlednil, že stěžovatelovy dluhy přes 45 milionů Kč jsou přes tak dlouhodobě nesplacitelné. Vrchní soud nenapravitel tuto chybu a nepodložil závěr, že stěžovatel může hradit náklady obhajoby z nezabavitelné částky mzdy nebo dohodou s věřiteli, což soud považoval za hypotetické a nepravděpodobné.

Nález potvrzuje, že soudy musí komplexně posoudit současné i budoucí finanční možnosti obviněného, včetně exekucí a dluhů, které znemožňují úhradu nákladů obhajoby v několikaletém

horizontu. Ústavní soud zdůraznil, že právo na bezplatnou obhajobu je základním prvkem spravedlivého procesu a nesmí být odepřeno na základě spekulací nebo nepřiměřených požadavků.

Článek dostupný zde: [Bezplatná obhajoba | epravo.cz](https://epravo.cz/Bezplatna-obhajoba)

Nález dostupný zde: [III. ÚS 3228/24 #1 Právo obviněného na bezplatnou obhajobu nebo za sníženou odměnu](#)

Pracovní právo

Nové vládní nařízení má umožnit zprostředkování cizinců bez maturity jen ustáleným agenturám práce, které povolení ke zprostředkování získaly opakovaně

Od příštího roku by pracovní agentury zprostředkovávající zaměstnání cizincům s nižším vzděláním (bez maturity) musely mít povolení od ministerstva práce získané opakovaně a fungovat nejméně tři roky. Tato změna vyplývá z navrhované novely vládního nařízení, která má omezit nelegální a zastřené zaměstnávání či vykořisťování cizinců. Ministerstvo práce uvádí, že k nekalým praktikám často dochází u nově založených agentur, kterých majitelé v minulosti již vlastnili agenturu práce porušující právní předpisy. Po odhalení porušení majitelé založí nové agentury, kde zaměstnance z původní agentury jednoduše převedou. Ke konci června 2025 bylo evidováno 1044 agentur s opakovaným povolením, z toho 610 na neurčito a novela má zajistit, aby cizince zprostředkovávaly pouze prověřené společnosti.

Návrh ruší stávající výjimky, které umožňovaly agenturám zprostředkovávat cizince bez maturity do vybraných profesí, jako jsou dělníci v průmyslu, řidiči autobusů nebo svářeči. Od ledna 2026 budou moci tyto pracovníky přidělovat pouze agentury s opakovaným povolením, přičemž zákaz zprostředkování zahraničních horníků zůstává. Nová pravidla se nebudou vztahovat na smlouvy uzavřené do konce 2025 ani na pracovníky, kteří letos požádali o pracovní povolení, zaměstnaneckou či modrou kartu. Cílem je posílit prevenci proti nelegálnímu zaměstnávání a zajistit větší kontrolu nad agenturami.

Počet agenturních zaměstnanců v Česku klesá (z 358 800 v roce 2017 na 227 100 v roce 2024), ale podíl cizinců ze třetích zemí, včetně ukrajinských uprchlíků, roste (z 35 700 na 99 800). Ministerstvo práce věří, že omezení zprostředkování na zavedené agentury sníží riziko pracovního vykořisťování a zlepší dohled nad trhem práce.

Článek dostupný zde: [Méně vzdělané síly z ciziny by mohly zprostředkovávat jen zavedené agentury - Legislativa - Advokátní deník](#)

rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 7. 2025, sp. zn. 21 Cdo 1850/2024, Neplatnost právního úkonu, Výpověď z pracovního poměru, Překážky v práci, Poučovací povinnost soudu

Skutkový stav

Žalobce, který pracoval jako ředitel závodu, byl ze své funkce odvolán. Následně mu zaměstnavatel (žalovaná společnost EUROVIA CZ) dal výpověď z pracovního poměru z důvodu nadbytečnosti. Zaměstnavatel v ní uvedl, že pro odvolaného ředitele nemá žádnou jinou práci, která by odpovídala jeho zdravotnímu stavu a kvalifikaci.

Žalobce se bránil žalobou a tvrdil, že výpověď je neplatná. Argumentoval tím, že odvolání nebylo řádné a hlavně, že zaměstnavatel pro něj vhodnou práci měl (například pozici stavbyvedoucího),

ale nenabídl mu ji. Zaměstnavatel oponoval, že odvolání bylo doručeno řádně (žalobce ho odmítl převzít) a že žalobce sám na jednáních s vedením **výslovně prohlásil, že o žádnou nižší pozici než ředitele nemá zájem**. Proto mu již žádné konkrétní nižší pozice nenabízeli, jelikož by to bylo formální a zbytečné.

Nižší soudy (obvodní a městský) daly za pravdu zaměstnavateli a žalobu zamítly s tím, že žalobce svým jednáním dal jasně najevo, že jinou práci odmítá.

Právní stav

Jádro sporu se točí kolem **§ 73a zákoníku práce**. Toto ustanovení řeší situaci, kdy je vedoucí zaměstnanec odvolán z funkce. Jeho pracovní poměr tím nekončí, ale zaměstnavatel má tzv. **nabídkovou povinnost** – musí mu nabídnout jinou práci odpovídající jeho kvalifikaci a zdravotnímu stavu.

Teprve pokud zaměstnavatel takovou práci **nemá**, nebo pokud ji zaměstnanec **odmítne**, vzniká tzv. **fikce nadbytečnosti**. To znamená, že je naplněn výpovědní důvod pro nadbytečnost podle § 52 písm. c) zákoníku práce a zaměstnavatel může dát zaměstnanci platnou výpověď.

Právní závěry a úvahy Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud řešil dvě klíčové právní otázky, které dosud nebyly v jeho praxi vyřešeny, a dospěl k následujícím závěrům:

1. **Lze zaměňovat důvody vzniku „fikce nadbytečnosti“?** Žalobce namítal, že ve výpovědi bylo uvedeno, že zaměstnavatel pro něj *nemá jinou práci*, ale u soudu se zaměstnavatel hájil tím, že žalobce jinou práci *odmítl*. Podle něj jde o dva různé důvody, které nelze zaměňovat.
 - o **Závěr soudu:** Nejvyšší soud konstatoval, že oba případy (zaměstnavatel nemá práci i zaměstnanec práci odmítne) vedou ke vzniku **jednoho a téhož výpovědního důvodu** – fiktivní nadbytečnosti. Proto nevádí, pokud zaměstnavatel ve výpovědi uvede jednu variantu a u soudu prokazuje druhou. Nejedná se o nepřípustnou změnu důvodu výpovědi.
2. **Může zaměstnanec odmítnout nabídku práce předem?** Žalobce tvrdil, že nemohl odmítnout práci, která mu nebyla nikdy formálně a konkrétně nabídnuta.
 - o **Závěr soudu:** Soud dospěl k závěru, že ano, **zaměstnanec může práci odmítnout i předem**. Pokud zaměstnanec po svém odvolání **jednoznačně a nepochybně** dá zaměstnavateli najevo, že o jinou vhodnou práci nemá zájem (nebo že je ochoten přijmout jen pozici, kterou mu zaměstnavatel není povinen nabídnout, jako v tomto případě opět pozici ředitele), je nabídková povinnost splněna. Nutit zaměstnavatele, aby v takové situaci formálně nabízel pozice, o kterých již ví, že budou odmítnuty, by bylo **"ryze formalistické"** a v rozporu se smyslem zákona. Zaměstnavatel tak mohl přistoupit k výpovědi, aniž by konkrétní nabídku učinil.

Na základě těchto úvah Nejvyšší soud **dovolání žalobce zamítl** a potvrdil rozhodnutí nižších soudů. **Výpověď daná zaměstnanci je platná.**

Obchodní právo

Novela má zamezit klamání zákazníků o dopadech výrobků na životní prostředí

Ministerstvo průmyslu a obchodu připravilo návrh novely zákona o ochraně spotřebitele a občanského zákoníku, který má zabránit tzv. greenwashingu a podpořit udržitelnou spotřebu. Podle návrhu by výrobci nesměli označovat výrobky za ekologické, pokud to nebudou schopni doložit, a zakázané by bylo i záměrné zkracování životnosti produktů. Rozšiřuje se také seznam nekalých obchodních praktik, například o zákaz tvrzení, že jsou nutné jen originální díly, nebo že je výrobek celý recyklovatelný, i když se to vztahuje jen na část, třeba obal.

Novela má posílit i práva spotřebitelů. Počítá s povinným poskytováním informací o opravitelnosti výrobků a s motivací k opravám prostřednictvím prodloužené záruční doby – po opravě by trvala tři roky místo dosavadních dvou. Obchodníci by navíc museli zákazníky informovat o ekologičtějším způsobech dopravy. Za porušení povinností by hrozila pokuta až pět milionů korun.

Návrh vychází ze směrnic EU a vláda ho projedná bez rozporu. Není ale jisté, zda ho stihne ještě v tomto volebním období schválit Parlament, protože do říjnových voleb zbývá jen krátký čas. Účinnost je plánována postupně během příštího roku.

Článek o novele je dostupný [zde](#)

Znění novely lze nalézt [zde](#)

Nejvyšší soud ve svém novém rozhodnutí sp. zn. 27 Cdo 3391/2023 navázal na své dřívější závěry (sp. zn. 27 Cdo 3549/2020) ohledně vymezení předmětu podnikání ve společenských smlouvách a stanovách.

Klíčové body

Nadále platí, že ujednání definující předmět podnikání pouze jako „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ je **neplatné pro neurčitost**. Důvodem je existence zbytkového oboru č. 82 („Výroba, obchod a služby jinde nezařazené“), který nic nevypovídá o skutečné činnosti společnosti. Hrozí zde výzva soudu k nápravě a v krajním případě i zrušení společnosti s likvidací.

Nově Nejvyšší soud potvrdil, že je přípustné ve společenské smlouvě či stanovách vymežit předmět podnikání odkazem na konkrétní obory volné živnosti, například výčtem **čísel oborů č. 1-81**, čímž se vyloučí problematický obor č. 82. Alternativně je možné popsat faktickou činnost společnosti (např. „prodej sportovního vybavení“) namísto použití názvu živnostenského oboru („Velkoobchod a maloobchod“).

Zápis v obchodním rejstříku **musí být pro třetí osoby plně transparentní a srozumitelný bez odkazů** na jiné předpisy či rejstříky. I když tedy společenská smlouva obsahuje pouze čísla oborů volné živnosti, v obchodním rejstříku **musí být vypsány jejich plné názvy slovy**. Textace v rejstříku se tak bude lišit od textace ve společenské smlouvě.

Dostupné také na:

<https://www.pravniprostor.cz/clanky/obchodni-pravo/kdy-je-predmet-podnikani-spolecnosti-neplatny-muze-vest-ke-zruseni-spolecnosti>

Mezinárodní právo

Nařízení EU 2024/1689 neboli Akt o umělé inteligenci (AI) vstoupil v platnost

Od srpna 2025 platí v Evropské unii pravidla Aktu o umělé inteligenci (AI), první ucelené regulace AI na světě, která se zaměřuje na velké poskytovatele modelů, jako jsou ChatGPT, Gemini či Claude. Tato pravidla doplňuje dobrovolný Kodex správné praxe, jehož cílem je zajistit transparentnost, bezpečnost a dodržování autorských práv při vývoji a nasazování AI modelů. Podle odborníků však regulace přichází pozdě a její výklad byl až do poslední chvíle nejasný, což komplikuje plánování a implementaci pro poskytovatele. Kodex přesto přináší konkrétní nástroje, jako jsou vzory technické dokumentace a postupy pro řízení rizik, které mají usnadnit soulad s požadavky.

Pravidla se vztahují na obecné modely AI uvedené na trh po 2. srpnu 2025, přičemž pro starší modely platí přechodné období do srpna 2027. Kodex není právně závazný, ale jeho přijetí usnadňuje prokazování souladu s Aktem o AI, zejména v otázkách bezpečnosti, transparentnosti a autorských práv. Advokátka Štěpánka Havlíková z kanceláře Dentons zdůrazňuje, že kodex převádí obecné požadavky nařízení do konkrétních závazků, což poskytovatelům pomáhá lépe se orientovat. Naopak Daniil Shakhovskoy z Lexicon Labs kritizuje dobrovolný charakter kodexu a volá po povinných standardech, které by zajistily autenticity obsahu a nezávislost na velkých platformách.

Odborníci, včetně Lukáše Benzla z České asociace AI, upozorňují na pozdní zveřejnění kodexu, které ztěžuje plánování a inovace produktů všem vývojářům AI softwarů. Přesto je kodex považován za klíčový nástroj pro implementaci Aktu o AI, jak podotýká Zdeněk Valut ze společnosti elevaty.ai. Včasné přijetí kodexu může poskytovatelům poskytnout nejen právní jistotu, ale i konkurenční výhodu. EU má ambici stát se globálním lídrem v regulaci AI, avšak dle odborníků je nejdřív potřeba zlepšení předvídatelnosti a rychlosti regulačních procesů pro držení kroku se světovými ekonomickými mocnostmi jako je USA nebo Čína.

Článek dostupný zde: [Od srpna platí pravidla pro modely umělé inteligence, podle expertů pozdě - Legislativa - Advokátní deník](#)

Věc C-544/23 – použití zásady zpětného použití příznivějšího trestního zákoníku i v případě správní sankce s trestní povahou

Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) vydal ve věci C-544/23 významný rozsudek, který potvrzuje, že zásada zpětného použití příznivějšího trestního zákona, zakotvená v Listině základních práv EU, se vztahuje i na sankce kvalifikované ve vnitrostátním právu jako správní, pokud mají podle unijního práva trestní povahu. Tato zásada však musí být uplatněna, dokud řízení nenabude právní moci, a to i v případě kasační stížnosti, která je součástí běžného průběhu řízení. Rozsudek reaguje na dotaz slovenského Nejvyššího správního soudu a zdůrazňuje, že kvalifikace sankce jako správní ve vnitrostátním právu nevylučuje její trestní povahu, pokud je dána povaha protiprávního jednání a přísnost sankce.

Případ se týkal řidiče společnosti BAJI Trans, kterému byla v roce 2015 uložena pokuta 200 eur za absenci pravidelné kontroly tachografu ve vozidle pro dodávky betonu, což bylo v rozporu s tehdejšími slovenskými a unijními předpisy. Po změně unijního práva v roce 2020, která umožnila členským státům osvobodit taková vozidla od povinnosti tachografu, Slovensko tuto výjimku zavedlo. Řidič a společnost BAJI Trans v kasační stížnosti argumentovali, že skutek již není protiprávní a žádali zrušení pokuty. SDEU upřesnil, že zásada zpětného použití příznivějšího zákona se vztahuje na případy, kde zákonodárce změnil postoj k trestnosti skutku, a platí, pokud není vydán pravomocný rozsudek, přičemž kasační stížnost brání považování rozhodnutí za pravomocné, jelikož dosud nebyly vyčerpány všechny dostupné opravní prostředky.

SDEU zdůraznil, že kasační soud je povinen aplikovat příznivější právní úpravu, pokud je skutek spojen s unijním právem, a to i tehdy, když změna zákona nastala až po vydání napadeného rozhodnutí. Tímto přístupem se zajistí jednotné uplatňování unijního práva a ochrana práva obviněných. SDEU takhle posiluje ochranu práv jednotlivců a zajišťuje flexibilitu v aplikaci práva v právním prostředí EU.

Rozhodnutí ve věci C-544/23 dostupné zde: [CURIA - Dokumenty](#)

Článek dostupný zde: [SDEU k zásadě zpětného použití příznivějšího trestního zákona - Judikatura - Advokátní deník](#)

Věc C-600/23 – CAS nemusí mít v arbitrážních předpisech poslední slovo, rozhodl SDEU

Soudní dvůr EU ve věci C-600/23 (Royal Football Club Seraing) rozhodl, že národní soudy členských států musí mít možnost důkladně přezkoumat rozhodčí nálezy vydané Mezinárodní sportovní arbitráží (CAS). Důvodem je skutečnost, že sportovní arbitráž není pro kluby a hráče obvykle dobrovolná, ale bývá jim jednostranně ukládána organizacemi typu FIFA. V takových podmínkách by bez soudního přezkumu mohlo docházet k porušování práv a svobod chráněných právem EU.

Podle Soudního dvora musí být zajištěno, že rozhodčí nálezy CAS jsou slučitelné se základními zásadami unijního právního řádu. Národní soudy tak mohou – a v případě potřeby musí – přezkoumat jejich obsah a vyloučit použití jakýchkoli vnitrostátních předpisů či sportovních pravidel, které by účinné právní ochraně bránily. Tento přezkum sice může zohledňovat zvláštnosti rozhodčího řízení, ale nesmí být pouze formální.

Rozsudek zdůrazňuje, že jednotlivci – sportovci i kluby – musí mít možnost domáhat se nejen uznání porušení soutěžního práva nebo svobody pohybu a náhrady škody, ale také toho, aby soudy nařídily ukončení nezákonného jednání. Dále musí existovat možnost využít předběžných opatření i podat žádost o předběžnou otázku k Soudnímu dvoru.

Celkově tak rozsudek posiluje postavení sportovců a klubů vůči rozhodčímu mechanismu CAS. Jasně stanovuje, že unijní právo má přednost a že rozhodčí nálezy ve sportu nejsou nedotknutelné, pokud odporují základním principům EU.

Článek o věci dostupný [zde](#)

Úplné znění rozsudku dostupné [zde](#)

SDEU k mezinárodní ochraně a označení třetí země za „bezpečnou zemi původu“

Soudní dvůr řešil, zda může být třetí země označena za „bezpečnou zemi původu“ pouze legislativním aktem členského státu a zda takové označení může být předmětem účinného soudního přezkumu. Případ se týkal dvou bangladéšských žadatelů o azyl, jejichž žádosti Itálie zamítla ve zrychleném řízení na základě toho, že Bangladéš je podle italského práva považován za bezpečnou zemi.

Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo připouští označení třetí země za bezpečnou legislativním aktem, ale jen za podmínky, že toto označení může být soudně přezkoumáno. Přezkum se musí týkat splnění hmotněprávních podmínek podle směrnice 2013/32/EU, zejména toho, zda daná země skutečně poskytuje ochranu všem svým obyvatelům.

Rozsudek dále upřesňuje, že zdroje informací, z nichž členský stát vychází, musí být přístupné jak žadateli o ochranu, tak vnitrostátnímu soudu. Jen tak lze zajistit účinnou soudní ochranu a umožnit soudu provést plnohodnotný přezkum. Vnitrostátní soud může navíc využít i vlastní ověřené informace, pokud s nimi obě strany řízení mají možnost se seznámit a vyjádřit se k nim.

Soudní dvůr také zdůraznil, že dokud nebude účinné nové unijní nařízení o společném řízení o mezinárodní ochraně (nařízení (EU) 2024/1348), členské státy nesmí označit za bezpečnou zemi původu stát, který nesplňuje unijní podmínky pro všechny kategorie osob. Výjimky pro určité skupiny budou možné až od 12. června 2026, případně od dřívějšího data, pokud to unijní normotvůrce stanoví.

Rozsudek tak posiluje právo žadatelů o mezinárodní ochranu na účinný soudní přezkum a omezuje prostor členských států pro jednostranné označování třetích zemí za bezpečné bez transparentního a ověřitelného zdůvodnění.

Článek je dostupný [zde](#)

Úplné znění rozsudku je dostupné [zde](#)

Další předpisy

Novela vyhlášky o generátoru přidělování rozšiřuje náhodný systém na restrukturalizační věci (244/2025 Sb.)

Od 1. srpna 2025 je účinná novela vyhlášky 213/2019 Sb., která upravuje technické a provozní náležitosti generátoru náhodného přidělování soudních věcí. Jediný změnový bod doplňuje do stávající agendy insolvenčních řízení také novou oblast preventivních restrukturalizací podle zákona 284/2023 Sb.

Ministerstvo spravedlnosti zdůrazňuje, že restrukturalizační návrhy musí být rozdělovány stejným způsobem jako insolvenční spisy, aby se vyloučila možnost ovlivňování výběru soudního oddělení. Prvek náhodnosti je proto zakotven přímo v zákonné úpravě a prováděcí vyhláška definuje, jak jej informační systém zajistí v praxi.

Rozšíření generátoru znamená, že všechny restrukturalizační kauzy budou do soudních senátů přicházet automaticky prostřednictvím shodného algoritmu a identického technického postupu jako insolvenční věci. Soudům to umožní zachovat transparentní a předvídatelný nápad, zatímco účastníkům řízení poskytne záruku, že výběr senátu není možné ovlivnit lidským zásahem.

Dostupné na: <https://www.pravniprostor.cz/zmeny-v-legislative/vyslo-ve-sbirce-zakonu/novela-vyhlasky-o-generatoru-pridelovani>

Poslanecký návrh zákona, kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, a další související zákony

První cíl je zvýšit kvalitu práce soudů, zejména v kontextu zranitelných skupin, jako jsou děti, osoby s duševním onemocněním a oběti trestných činů, což zahrnuje zpřesnění povinností soudců a zefektivnění posuzování svéprávnosti. Druhý cíl je rozšíření a zlepšení podpory obětem trestných činů, což zahrnuje valorizaci peněžitě pomoci, rozšíření okruhu oprávněných příjemců, zvýšení financí pro Probační a mediační službu a stanovení finanční podpory Ministerstva spravedlnosti pro akreditované subjekty poskytující pomoc obětem.

Tento novelizační zákon, jak jeho název napovídá, nemění jen zákon o soudech a soudcích, ale také sedmičku zákonů dalších. Jde konkrétně o občanský soudní řád, trestní řád, soudní řád správní, zákon o obětech trestných činů, zákon o zvláštních řízeních soudních, zákon o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí uložených v trestním řízení a zákon o státním zastupitelství.

Konkrétně se jedná o následující opatření.

- 1) Opatření směřující ke zvýšení kvality činnosti soudní soustavy, zejména ve vztahu ke zranitelným skupinám osob.
 - a) Zpřesnění existující zákonné povinnosti soudců a soudkyň dbát o svou odbornou úroveň.
 - b) Zkvalitnění a zefektivnění posuzování zkoumané osoby v rámci řízení o svéprávnosti.

2) Opatření směřující k zvýšení rozsahu a kvality pomoci a podpory poskytované obětem trestných činů.

- a) Valorizace částek peněžité pomoci obětem.
- b) Rozšíření okruhu oprávněných adresátů, kteří mají nárok na peněžitou pomoc.
- c) Zvýšení podílu peněžních prostředků poskytovaných Probační a mediační službě.
- d) Stanovení podílu peněžních prostředků poskytovaných Ministerstvu spravedlnosti na poskytování dotací akreditovaným subjektům poskytujících pomoc obětem trestných činů.

Nový zákon umožní Červenému kříži zajišťovat pátrací službu

Od 12. srpna 2025 vstoupila v účinnost novela zákona, která dává Českému červenému kříži zákonné oprávnění vykonávat pátrací službu. Ta se zaměřuje na hledání nezvěstných členů rodin, obnovování kontaktů mezi nimi a prevenci jejich rozdělování.

Nově budou mít státní úřady, policie, obce i kraje povinnost s Červeným křížem spolupracovat a poskytovat mu potřebné informace, včetně osobních údajů. Dosud se tato povinnost odvozovala pouze z mezinárodních smluv a aktů navazujících na Ženevské úmluvy, což často vedlo k průtahům, protože bylo nutné vše právně zdůvodňovat případ od případu.

Novela tak přenáší závazky vyplývající z mezinárodního humanitárního práva přímo do českého právního řádu. Podle předkladatelů z řad poslanců napříč politickým spektrem jde o nezbytný krok k zajištění efektivního fungování pátrací služby a zároveň o naplnění mezinárodních závazků České republiky.

Navrhované požadavky na výstavbu mohou prodražit vznik nových budov

Ministerstvo pro místní rozvoj pracuje na **nové novele vyhlášky o požadavcích na výstavbu**, která je účinná od července 2024 spolu s novým stavebním zákonem. Jejím cílem je zpřehlednit pravidla a zrychlit výstavbu, zároveň však přináší vyšší nároky – například na bezbariérovost staveb, větší počet parkovacích míst pro kola či přísnější podmínky pro topné systémy a izolace. Současně má novela do českého práva zapracovat i požadavky vyplývající z evropských předpisů.

Hospodářská komora ovšem varuje, že navrhované změny mohou výstavbu výrazně prodražit a vést k omezení investic. Kritizuje zejména povinnost zajistit bezbariérovost i u staveb, kde to podle ní postrádá smysl, či povinné navýšení počtu parkovacích míst pro kola. Podle komory by nové podmínky mohly zpomalit ekonomiku a zhoršit dostupnost bydlení i podnikatelských prostor. K návrhu připojila 81 připomínek.

Podle podnikatelských zástupců navíc MMR do návrhu zahrnuje přísnější opatření, než vyžaduje samotná EU. Změny se připravují v době, kdy stále běží přechodné období do června 2027 – do té doby je možné projekty podávat i schvalovat podle starších předpisů.

Od září lze žádat o odškodné za nátlak k vystěhování z Československa

Od 1. září 2025 mohou lidé, které komunistický režim nutil k vystěhování z Československa, žádat o odškodnění ve výši 100 000 korun. Ministerstvo vnitra k tomu připravilo formulář i návod k podání žádosti. Očekává, že o kompenzaci požádá zhruba 100 až 400 osob. Pro nárok není rozhodující, zda dotyční skutečně odešli do exilu, ale samotný fakt, že na ně byl vyvíjen nátlak.

Zákon, který v červenci podepsal prezident Petr Pavel, má odškodnit zejména oběti akce Asanace a podobných postupů Státní bezpečnosti. Tyto akce na přelomu 70. a 80. let směřovaly k tomu, aby režimu nepohodlní občané republiku opustili – často pod vlivem psychického i fyzického nátlaku.

Žádosti bude možné podávat až do konce roku 2026. Ministerstvo vnitra je posoudí do 90 dnů, přičemž bude spolupracovat s Ústavem pro studium totalitních režimů a případně vyžadovat další doklady. Pokud žádosti nevyhoví, mohou se žadatelé bránit správní žalobou u Městského soudu v Praze.

Článek je dostupný [zde](#)

Ústavní soud k právu na rovný přístup k veřejným funkcím

Ústavní soud zveřejnil nález sp. zn. I. ÚS 830/24 týkající se práva na rovný přístup k veřejným funkcím.

První senát Ústavního soudu (soudce zpravodaj Jan Wintř) rozhodl tak, že rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 444/2021-42 ze dne 22. 1. 2024 bylo porušeno právo stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod ve spojení s právem na rovný přístup k veřejným funkcím podle čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a čl. 25 písm. c) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (výrok I.). Návrh na zrušení tohoto rozsudku zamítl (výrok II.).

Právní věta:

Ředitel sekce územního pracoviště finančního úřadu je veřejnou funkcí. Čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 21 odst. 4 Listiny i čl. 25 písm. c) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech proto vyžaduje, aby splnění kritérií rovného přístupu k veřejným funkcím bylo soudně přezkoumatelné.

Postup služebního orgánu ve výběrovém řízení na volné služební místo podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě je omezen přinejmenším ústavními požadavky na výkon veřejné moci, jako je zákaz zneužití pravomoci či jiné svévole (čl. 2 odst. 3 Ústavy, čl. 2 odst. 2 Listiny), zákaz diskriminace (čl. 3 odst. 1 Listiny) nebo povinnost respektovat základní práva jednotlivce a šetřit jejich podstatu a smysl (čl. 1 Ústavy a čl. 4 odst. 4 Listiny).

Dodržení těchto pravidel musí být pod kontrolou soudní moci. Ochrana cestou antidiskriminační žaloby pro své úzké věcné vymezení a funkční omezení nedostačuje.

Valíček & Valíčková
advokátní kancelář, s.r.o.

Článek je dostupný [zde](#)

Nález ÚS je dostupný [zde](#)

Zpracoval Backoffice team

Srpen 2025